

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 180.—
za pol leta 90.—
za četrt leta 45.—
za en mesec 15.—
Kazenski prispevek: celoletno K 240.—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 30.—
za inosemstvo 33.—

SLOVENE

===== Inserat =====
Enostopna petstvenica (30 mm
širina in 3 mm višina) za
prostor)
za enkrat po K 0.00
uračni ranglani, postana
id. po K 0.00
Pri večjem naročilu popusti
Najmanjši oglaš 50/30 mm K 0.00
Izda vsak dan izvenredno po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 3. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Polještvo se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
prejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 8. — Račun politične kase,
Ljubljane št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš,
avtr. in češke 24.797, ogr. 29.511, bosn.-herc. 7443.

Usoda neodrešenih bratov.

Italijanska grozodejstva proti Slovencem v Trstu.

Italijani zažgali „Na- rodni dom“.

V Trstu so v torek zvečer uprizorili
Italijani radi splitskih dogodkov veliko in
divjo demonstracijo.

Večja tolpa italijanskih demonstan-
tov je okoli 18. ure dospela pred Narodni
dom, kjer je hotel Balkan. Demonstranti,
oboroženi s sekirami, kladivi in puškami,
so najprej s kamenjem razbili okna, potem
jeli streljati in vdrl v Narodni dom, v ka-
terem so vse razbili in pometali skozi
okna na cesto. Nato so veličastno stavbo
polili s petrolejem in jo zažgali na štirih
straneh. Kmalu je Narodni dom gorel v
velikem plamenu, ki je uničil poslopje do
stropa. Ob 3. zjutraj je stavba še gorela.
Drhal ognjegascem ni dopustila gasiti;
smeli so le močiti sosedne stavbe in s tem
lokalizirati požar.

Tolpe pustila slovan- ske banke, trgovine in pisarne.

Od Balkana so divjale razne tolpe
podivjanih demonstrantov po mestu. Pri-
šedši do tržaške podružnice Ljubljanske
kreditne banke so s kladivi in sekirami
razbili vhode in potem popolnoma demo-
lirali banko ter pometali pohištvo in ar-
hive na cesto, kjer so zanetili ogenj. Po-
besnela drhal je demolirala tudi druge
slovanske trgovine in dospela okoli 21.
ure 30 min. pred Jadransko banko. Vdrl
so v I. nadstropje, razbili vse pohištvo in
arhiv ter razmetali ves inventar skozi
okna na cesto. Od I. nadstropja so vdrl
skozi notranje stopnice v pritlične lokale
in tudi tukaj demolirali pohištvo. S kla-
divi in sekirami so razbijali tudi po težkih
blagajnicah, katerih pa niso mogli razde-
jati, tako da fakinaža ni mogla ropati
denarja.

Poleg podružnice Ljubljanske kredit-
ne banke in Jadranske banke je bilo raz-
dejanj mnogo drugih slovanskih obratov,
tako advokatska pisarna člana naše mi-
rovnice delegacije dr. Otokarja Rybara, na-
dalje odvetniška pisarna dr. Josipa Wil-
fana, predsednika političnega društva
»Edinosti« in dr. Konrada Voduska, urad-

ni prostori »Hrvatske štedionice« in
»Splošne hranilnice«, nadalje tiskarna
»Edinost«, kavarna »Commercio«, gostil-
na »Lenček« in »Nakarska«, šola in pisar-
na srbske pravoslavne cerkvene občine,
knjižarna Štoka, ulica Milano, specijalska
trgovina »Balkan«, trgovina Franc & Kranz
in druge slovanske trgovine in obrati.

Naš konzulat popolno- ma razdejan. — Jugo- slovanska zastava ona- čena.

Vdrl so tudi v stanovanje in v urad
jugoslovanske delegacije in tudi tukaj raz-
bili vse pohištvo in arhive ter pometali na
cesto.

Razdejalci so sneli tukaj tudi državno
zastavo, ki je bila izvešena v uradnih pro-
storih delegacije v drugem nadstropju in
jo vrgli na cesto, kjer so jo demonstranti
raztrgali in potem razcefrano nosili v tri-
umfu. Karabinjerji in vojaštvo ni nič brani-
lo roparjem, dasi so bili večkrat in nujno
pozvani po interesih, naj jim branijo
imetje in osebno varnost. Pred Jadransko
banko so komaj okoli 22.30 dospeli štirje
karabinjerji, ko je bilo pohištvo že popol-
noma razbito in arhiv ves razmetan.

„Narodni dom“ popol- noma zgorel. — 2 osebi mrtvi, 25 ranjenih.

»Narodni dom«, v katerem so demon-
stranti na več krajih in v raznih nadstrop-
jih s petrolejem in bencinom zanetili ogenj,
je popolnoma zgorel. Od ponosne stavbe je
ostalo le zidovje. Moški in ženska, ki se ni-
sta mogla rešiti iz gorečega »Narodnega
doma«, sta skočila iz tretjega nadstropja
hotela »Balkan« na ulico. Oba sta se težko
poškodovala. Moški je poškodbam pod-
legel.

Več oseb, ki so jih demonstranti sma-
trali za Jugoslovane, je bilo pretepenih in
dojansko napadenih. Med njimi par dalma-
tinskih kurjačev in neki Kalabrež, ki so ga
smatrali za Hrvata. Več oseb je bilo zabo-
denih z nožem, med temi kuhar gostilne
»Bonavia« in neki italijanski poročnik, ki
sta umrla na zadobljenih ranah. Listi na-

števajo imena kakih 26 oseb, ki so bile
ranjene od strelcev, ročnih granat in bodal
ali odnesle opekline.

Profilitalijanske demon- stracije v Ljubljani.

Z ozirom na večerajšnje vesti o ita-
lijanskih grozodejstvih v Trstu se je zbrala
sinoči ob 8. uri mnogotisočera množica
pred »Slonom«. V velikanski povorki se
je vil demonstracijski sprevod po Aleksan-
drovi cesti pred deželno vlado. Med vi-
harnimi klici množice, ki je klicala smrt
Italiji, je stopil na soho pri vходу v vlad-
no palačo Drag. Vojska ter ožigal
italijanska grozodejstva v Trstu. Italijani
bodo morali računati z našo armado in
takrat bomo vsteli te zmagovalce; doži-
vel bomo Kobarid v drugi izdaji. Narodni
dom ni uničen zastoj; masčevali ga bo-
mo. (Viharno odobravanje. Klici: Živio
vojna!) Ne marajo našega prijateljstva,
naj imajo naše sovraštvo — meč naj
govori!

Nato je odšla deputacija k predse-
dniku dr. Brejcu, da mu sporoči voljo in za-
htevo naroda, ki ne trpi takih zločinov
nad brati v zasedenem ozemlju.

Predsednik dr. Brejc stopi na bal-
kon in zagotavlja množico, da bo sporočil
vladi v Beograd ogorčenje in zahtevo na-
reda, da se tržaška grozodejstva masču-
jejo. Vlada v Beogradu je sestavljena iz
vseh strank, gotovo bo izpolnjevala voljo
naroda. Poziva, da se manifestacija, ki bo
zelo vplivala tudi onstran črte, dostojno
razvije, da se ne pusti neodgovornim ele-
mentom, da jo izrabljajo v stranske na-
mene. Sporoča bratom onstran iskrene
pozdrave. (Viharno odobravanje: Živio
Brejcl)

Sprevod se poda nato v Zvezdo pred
komando dravske divizije. Množica je bolj
in bolj rastla, navdušenje je postajalo ved-
no večje, med burnimi klici in petjem se
je zbiralo ljudstvo.

Akademik Božo Tripalo iz Splita
govori med burnim pritjevanjem: »Za-
našli smo se na razne pariške konference
— varali so nas. Brez vseh danes vstaja-
mo, da masčujemo trpinčene rojake v za-
sednem ozemlju. Pošiljamo jim pozdra-
ve — zavedajo naj se, da je kelih njho-
vega trpljenja do vrha poln!

Za njim govori poslanec iz Trsta:
Naj ne bodi solze, ne smehljaj na naših
licih — skrcimo mišice — srd v srcih nad
barbari! Italijani, ki nas danes mučijo na
najbolj barbarske načine (klici: pfuj!), naj
se zavedajo, da nikdar ne bi bili zmagali
brez Slovanov! Škandal v Trstu nima pa-
ra; doslej so nam uničevali kulturne usta-
nove, predvčerajšnjem vse. In poročila,
ki so došla, še niso popolna: še drugim
rodoljubom so izropali stanovanja, jim uni-
čili premoženje. In vse to se je zgodilo
pod zaščito italijanskih oblasti, italijanskih
bajonetov. Mi smo bili proti vojski, smo
še vedno proti nji, a če se gazi naše brate
v najhujšem tiranstvu: zdaj orožje v roke!
(Viharno odobravanje.) Dozdaj smo gledali
mirno, še mirneje naša vlada; zdaj naj nam
da priliko, da se osvetimo. (Živahno pri-
trjevanje.) Ko smo se borili za koristi dru-
gih držav, bomo se tudi za svojo domo-
vino. Ko pride čas — noht za noht! In če
nas oblasti ne pozovejo pod orožje, gremo
sami! Živela naša svobodna ujedinjena
primorska Jugoslavija! (Dolgotrajno, burno
pritjevanje.)

Za njim govori imenom koroških do-
brovoljcev g. Est: Kot smo šli za Korotan,
gremo za naše Primorje! Roke proč od
naše zemlje — ko zadoni tromba, gremo
vsi! (Klici: Živio mobilizacija!)

Med petjem »Lepe naše domovine« in
»Bože pravde« se je vila povorka v Alek-
sandrovo cesto pred stanovanje generala
Dokiča.

Na balkonu je stopil med živahnimi
ovacijami general Dokič: Razumem Va-
šo nervoznost, imaste vlado, ki bo vršila
narodovo voljo. Vlada pa lahko računa na
armado (Živahni klici: Živio naša arma-
da!), ki je odbila sovražne navale na Ko-
roškem (Živio jugoslovanska Koroška!) in
jih bo tudi drugod. Zato bodi manifesta-
cija kulturna, pokažimo Italijanom z do-
stojno demonstracijo, da stojimo visoko
nad njihovim barbarstvom, kol so ga po-
kazali v Trstu. (Viharno, dolgotrajno odo-
bravanje! Klici: Živio general Dokič! Živio
naša jugoslovanska vojska!)

Nato se Drag. Vojska zahvali mani-
festantom, ki so prišli brez vsake agita-
cije in konča z besedami: Čas rešitve na-
ših bratov je bliže kot si morda kdo misli!

Med petjem narodnih himen se je
množica polagoma razšla.

Anton Lajovic:

Naša revolucija in naše pravo.

III.

S tem ugotovim pa samo formalno ve-
ljavnost te odredbe.

Vprašanje pa, če je ta odredba pamet-
na in koristna, me tu nič ne zanima in ga
pustim na strani. Opozarjam pa na to, da
če kdo misli, da je ta naredba slaba in
neuporabna, je treba, da s političnim delom
in s politično močjo doseže, da se odred-
ba razveljavi. Če pa tisti, kogar ta odred-
ba neprijetno zadeva, politično ni dovolj
močan, da bi mogel doseči kasiranje te
odredbe, bo pač moral izpiti njen gorjupi
kelh.

V obče moram reči, da s tem, da sem
konstatiral, za kakšno smatram naše tre-
netno pravno stanje v našem državnem
življenju, še ni rečeno, da smatram to sta-
nje za idealno in da želim njegovo stabili-
ziranje.

Kolikor morem razpoznati, izvira ten-
denca: na eni strani ne hoteti videti pra-
vega stanja in na drugi strani pa obdržati
največ starih avstrijskih norm v velja-
ni, kar je bilo naša politična in pravna
realiteta do sedaj bistveno hlapčevska.
Avstrijci so bili udobnega suženjskega dr-

žavnega življenja, v katerem je tuj gospo-
dar imel trud in skrb, da nam je uravnaval
naše javno življenje, dočim smo se mi —
hlapec brez skrbi — držali gospodovih
ukazov.

Danes je položaj nasproten. Zadelo
nas je težko in odgovorno breme svobode.
Danes smo sami gospodarji v svoji hiši, sa-
mi moramo vzdrževati in napraviti red, sa-
mi se moramo z vsemi močmi truditi in
skrbeti zanj.

Iz tega vidika je gotovo neprijetno
spoznati, da živimo v državi, katera je še
veliko bolj neurejena, kot se zdi na prvi
pogled.

Nujna posledica tega spoznanja ne-
urejenosti pa je, da zadene naše politične
stranke neprimerno večja peza pozitivne-
ga političnega dela v državi, kakor je pa
to bilo v Avstriji.

Če je pravni položaj danes takšen, ka-
koršnega sem naslikal, je vendar, mislim,
naša dolžnost, da tudi iz tega položaja po-
beremo vse one koristi, kar se jih da iz
njega pobrati za naše državno življenje.

Če je moje naziranje, da imajo vse biv-
še avstrijske pravne formule za nas teme-
ljem prve odredbe naše revolucijske vla-
de samo odredbeno veljavnost — in o tem
mislim, bo težko dvomiti — potem je sa-
mo to spoznanje naidalekosežnejše po-

mena, zlasti v zvezi s spoznanjem, da je
naša pokrajinska vlada v zgoraj navede-
nem smislu revolucijska vlada.

Pokazal bi samo na en važen slučaj.

Zadnja organizacija sodstva v Avstri-
ji je bila taka, da je nujno potrebovala
ogromno množico sodniškega in pisarni-
škega personala.

Ker je sodna uprava v bivši Avstriji
slovenski naraščaj stalno odpirala od so-
dne službe in sodišča na slovenskem Stajer-
skem in Koroškem skoro popolnoma ger-
manizirala in z Nemci zastavila, smo po
prevratu, ko se je vse to nemško uradni-
štvo izselilo, prišli v najhujše zadrege, ker
nam je za normalno poslovanje v smislu
dosedanjega organizacijskega reda zmanj-
kalo več kot polovico personala.

Iz raznih vzrokov tudi še sedaj ni ime-
na vrednega sodniškega naraščaja, tako
da si justična uprava pomaga trenutno s
tem, da je mobilizirala vse slovenske so-
dne penzioniste. Jasno je, da je to samo
trenutna odprava. Treba je misliti na kak-
šno remeduro, katera nas bo vsaj za par
let postavila v položaj, da justična uprava
v Sloveniji zadosti svojim nalogom, ki bo-
do brezdvomno zmerom bolj rastle.

To je mogoče samo na ta način, da se
organizacija našega sodstva temeljito iz-
premeni in poenostavi.

Takšne razbremenilne reorganizacije

sta izvedli v znatni meri že nemško-av-
strijska in češko-slovaška država, dasi
obe razpolagata z nerazmerno večjim
uradniškim personalom, kakor pa mi.

Pri nas je vsako tako reorganiziranje
zavirala ona konservativna in v našem
revolucijskem položaju gotovo napačna in
zelo škodljiva ideologija, češ, ker je orga-
nizacija sodišč fiksirana v avstrijskem za-
konu, se sme ta zakon zopet le z zakonom
izpreminjati in bi bilo zato treba za re-
organizacijo vpreči narodno predstavi-
štvo in centralno vlado.

Ker pa po zgoraj razvitem naziranju
tudi vse organizacijske določbe veljajo za
nas le kot odredbene temeljem svoječasne
revolucijske odredbe, je jasno, da se
ta reorganizacija da na enostaven način
izvesti potom poverjenstva za pravosodje
ali ev. z naredbo justičnega ministra.

Taka izvršitev reorganizacije je pa
tudi edino smiselna, zakaj predočiti si mo-
ramo, da je naše trenutno pravno stanje
gotovo le začasno in da pride v gotovem
času do neke unifikacije prava po celi
državi. Če pogledamo, s kako težavo gora
našega predstavištva rodi kako miško,
bi bilo gotovo nesmiselno, da temu narod-
nemu predstavištvu naprtimo začas-
no reorganizacijo, če itak samo za-
časnega pravnega stanja.

Zato bi bilo prav, če naše poverjeni-

štvo za pravosodje izvrši, v tem velikem pomanjkanju novih pravnih ureditev, ko- nečno samo iz sebe to tako važno in akut- no potrebno reorganizacijo.

Dr. J. P.:

Naš pakt s Srbijo z dne 1. decembra 1918.

I.

Za vse slučaje, ki jih mora politika resno vpoštevati, če hoče svojemu ljudstvu koristiti, treba poznati življenjske pogo- je, od katerih zavisi razvoj njegovega na- roda, oziroma države ter tudi vseh soso- dov, ki nastopajo na svetovnem trgu kot konkurenti bodisi kot kupci ali proizva- jalci trgovci.

Vprašanje Italije se veliko bolj tiče tega, česa — nima, potem šele tega, kaj ima, s čim nam more koristiti ali škoditi.

Danes odločajo poleg drugih momen- tov največ gospodarski oziri, komu so na- rodi prijazni in s kom skušajo imeti trgo- vne stike. Vendar pa ti oziri ne odločajo vedno smernice v politiki. Pri Italiji jih ne, ker bi sicer šla v povsem drugi smeri, kot hoče na podlagi londonskega dogovora. Pri narodu, ki je stopil v vojno radi »sve- tega egoizma«, bi gotovo pričakovali, da bi znal dobro pretehtati koristi, ki mu jih nudi prijateljska sprava brez najmanjše sledi o londonskem paktu, in koristi, ki mu jih nudi strogo izvedeni londonski pakt.

Polstoletna frazerska in sama sebe slaveča vzgoja italijanskega ljudstva, zla- sti pa inteligence po mestih, je privedla do tega, da je bila italijanska javnost po na- cionalističnih in imperialističnih povzra- načno orijentirana in da ni nič posebnega, če človek na splošno dobi vtis, kakor da Italijan pozna samo svojo krasno zem- ljo s slovitiimi vabljivimi mesti. Spomin na slavno rimsko preteklost mu še večja po- nos, zraven pa mu jemlje vid v premenje- ne evropske prilike.

Zlasti pa ga je iznenadilo to, da se je Avstro-Ogrska, kateri je zaprisel smrt, sama usmrtila in nenadno sesula v nešteto narodnih držav. Tako je njegov brušen meč pač zadel v njeno meso, a mrtveca, ki ga je hotel oropati in opliniti, ni bilo več, pač pa se je na istem mestu nepri- čakovano pojavil krepak dečko — brez obleke in orožja, sklicujoč se, da je on edini pravi lastnik zemlje, za katero se je prelivala kri.

In zgodilo se je, da je v divjem svo- jem zavzetju Italijan zvezal fantu roke na hrbtu in ga iz golega svetega egoizma za- prl ter zastražil, da bi nihče ne mogel na pomoč.

Prišel pa je čas, ko je pričel računati, kaj je bolje, ali da se pogodi s svojim krepkim in nevarnim jetnikom, ali pa ga tako zveže, da se ne bi mogel nikdar opro- stiti. Na straži stoječemu je pričelo namre- če zmanjkovati hrane, dočim je opazil, kako sta med tem njegova druga odnesla že vsak svoj bogati plen na varno in da ima zlasti eden vsega v izobilju. Počasi je uvidel, kako se je sam pravzaprav ujel in priklenil na mesto, čim je zvezal krepkega jetnika. Postajalo mu je vroče ob misli, da bi krepka natura Jugoslovana končno imela več moči od njegovega lačnega žel- lodca. In tedaj je začel misliti, kako bi imel zlojodec zvezanega Jugoslovana in poln zelojodec. Stopil je k zvezancu ter ga ogovoril: »Ne morem razumeti, zakaj bi dva civilizirana človeka ne uredila svojih zadev v medsebojnem sporazumu!« Zve- zanec pa mu je samozvestno odvrnil: »Razveži me, potem pa bova govorila kot dva civilizirana Evropejca in uredila svoje zadeve!«

Prilika k Giolittijevemu zadnjemu govoru v parlamentu.

Dogodki v Italiji in izven nje so po- ložaj Italije silno premenili, kar se spozna na stalnem naraščanju jugoslovanske va- lute, ki je v Curihu 12. julija dosegla al pari, na Dunaju pa celo nadkrilila vred- nost lire! To je najboljši barometer, kako ocenjuje švicarski tržni klicar moč Italije in Jugoslavije. Kdor pozna naše sedanje razmere ter jih primerja z onimi pred le- tom dni in hkrati primerja lanske razmere v Italiji z današnjimi, zraven pa vpošteva ves svetovni položaj, ta se ne bo čudil, da se uveljavlja to, kar se je moralo prej ali slej. Spoznal bo, kakaj je Italija hotela imeti zase celo jadransko obrobje in iz- ključno oblast v Adriji. Dokler naše raz- mere doma niso bile urejene, smo mi pla- čevali valutne difference, zdaj jih prično — »prijatelji«, ko prihaja v poštev naš — urejenosti izvoz!

Izvoz in uvoz.

Kaj more danes nuditi svetovne- mu trgu v tej silni gospodarski krizi Ita- lija? Številke govore, da nič takega, kar bi jo moglo držati nad vodo. Zakaj njena trgovska izvozna bilanca je danes še da- lje pod ničlo, kakor je bila leta 1919, ne- primerno na slabšem pa je v primeri z bilanco v predvojnem času. Leta 1913 je

znašal izvoz Italije 2 milijardi, uvoz pa 3 milijarde, uvoz leta 1919 pa 13 mili- jard, dočim izvoz samo 4 milijarde. To pa govori cele knjige!

Industrija.

Dejstvo je, da stoji italijanska indu- strija, ki naj bi predelavala uvožene suro- vine, pred katastrofo ravno radi tega, ker nima za svoj razvoj dveh nujnih predpo- gojev: surovin in — premoagal Premog naj bi dajala v odškodnino — Nemčija, a Francija hoče prioriteto, Nemčija pa se je v Spai uprla, češ, da zahtevanih količin ne more dati, ker da sicer ne more iz- polniti drugih obveznosti do entente. Ita- lija in Francija pa kar visita ob usodi obeh vprašan — premogovni in finančni od- škodnini. Za obe je visoka odškodnina — »vitalnega« pomena. Za Italijo pa še bolj kot za Francijo. Zakaj njena premogovna kriza je še večja od one v Franciji. V marcu je Italija izdala odredbo, naj se var- čuje s premogom, kjer le možno. Zakaj, Amerika že dalj časa noče izvažati pre- mog, prav tako tudi ne Anglija... In ta- ko so se pojavili nevoljni glasovi, češ, da se je vojna, ki se je najprej začela iz gospo- darskih ozirov in so ji dali ime vojne »za surovine«, končala s pogodbo, ki nudi gos- podarske koristi samo ententnim drža- vam, nikakor pa ne Italiji. »Zakaj, po- glejte,« pravijo v Italiji, »dobiček Anglie in Francije v novih kolonijah in pa pora- stu njihovega ozemlja Italiji pa je vojna zapustila pogodbo, ki ji ne nudi nikakih gospodarskih koristi. V londonski pogodbi ni niti besedice, ki bi jamčila Italiji donos surovin, ki jih za življenje hravno potre- buje. Versailleska mirovna pogodba celo vse to odobrava in potrjuje misel, da mora italijansko ljudstvo, ki je v vojni izkrva- vilo in radi nje prišlo na beraško palico, le od lakote umreti, samo da drugi zavez- niki na njegov račun še bolj zabogete.«

Po dogodkih v Splitu.

LDU Split, 13. julija. Včeraj se je na ladi »Puglia« izvršil pogreb poveljnika Gullija. Njegovo truplo bodo prepeljali v Italijo. V mestu vlada popoln red in mir. Zabavne prireditve se radi krvavih dogod- kov niso vršile.

LDU Sarajevo, 13. julija. »Jugoslaven- ski list« poroča o dogodkih v Splitu: Pred- snoči se je javilo iz mesta, da se na oboro- ženem čolnu nahaja poveljnik bojne ladje »Puglia«, fregatni kapitan Gulli, ki je bil v boju smrtno ranjen. Z ladje je bil takoj poslan italijanski častnik k zdravniku dr. Lakši Rariču, kateremu se je sporočilo, da bodo prinesli v njegov sanatorij težko ra- njenega kapitana. Ob 12.30 so izkrcali na obal Gullija in ga prepeljali z ameriškim avtomobilom v bolnico, kjer je dr. Ratič ob 1.30 zjutraj izvršil operacijo ob asisten- ci dr. Rismonda in dr. Karamana. Operaci- ja je trajala do 4. zjutraj in je tudi uspela vendar pa je bila rana zelo težka ter ji je poveljnik Gulli čez pol ure podlegel. Ra- zen poveljnika sta bila smrtno ranjena tu- di dva mornarja in 1 častnik; lahko ranje- na sta bila dva častnika. Oba mornarja sta ranam podlegla, medtem ko se častnik še bori s smrtjo. Na naši strani so bile ra- zen padlega Mate Miša ranjene 4 civilne osebe in 2 orožnika. Ranjen je mladi Peris- lav Angielinovič, brat poslanca Angiel- noviča ter tri osebe iz okupiranega ozem- lja.

LDU Split, 13. julija. Iz Šibenika so včeraj priplule v našo luko tri italijanske torpedovke, tako da je v splitski luki se- danj usidranih pet italijanskih bojnih ladij. Na eni izmed torpedovk je priplul tudi ad- miral Millo. Ob 6. je bilo prenešeno truplo poveljnika Gullija na bojno ladjo »Puglia«, kjer mu je moštvo izkazalo vojaško čast. Danes bodo truplo prepeljali v Šibenik.

LDU Split, 13. julija. Preiskavo vodi ameriški admiral Andrews. Preiskava po- teka za nas povoljno ter ne bo imela za nas nobenih zlih posledic. Dalmatinska pokra- jinska vlada je o vseh dogodkih poročala osrednji vladi v Beograd.

LDU Split, 13. julija. Vsem parnikom, ki so včeraj došli v luko, (»Grof Bruck«, »Prinz Hohenlohe« in »Danubius«), so Ita- lijani prepovedali izkrcanje, tako da so mo- rali parniki nadaljevati svojo pot. Po mestu se širi vest, da bodo Italijani proglasili blo- kado Splita.

LDU Split, 13. julija. Zjutraj ob 9. uri je bila v stolni cerkvi služba božja za našega kralja. Ko je častna četa korakala po me- stu, ki je meščanstvo prirejalo burne ovaci- je. Na povratku v vojašnico so se ponovile manifestacije in nepregledna množica je spremljala vojaštvo do vojašnice, vzklikajoč kralju Petru in proti Italiji. Čuli so se vzkli- ki: »Dol z Italijo!« Množica je nato manife- stirala po Marmontovi ulici ter došla pred poslopje društva »Societa Operaia«, kjer so bile izobešene črne zastave. Množica je smatrala to za ponovno izzivanje z ozirom na dogodke prejšnjega dne ter je vdrla v društvo in odstranila zastave. Nato se je množica razšla. V mestu vlada veliko raz- burjenje. Napetost je zelo velika in je vsak čas pričakovati novih incidentov. Oblasti so

ukrenile obsežne varnostne odredbe. Ob 6. popoldne morajo biti zaprti že vsi javni lokali, po 10. zvečer pa ne sme nihče na ulico. Za pogreb padlega begunca, ki je več- raj postal žrtev italijanskega nasilja, se vr- še velike priprave, da se izvrši čim sveča- nejše in da mu meščanstvo izkaže dolžno čast. Preiskovalna komisija, ki je bila se- stavljena po ameriškem admiralu Andrew- su in naših oblasteh, je na licu mesta, kjer se je vršil spopad, preiskala posamezne do- godke. Položaj se je v mestu jako poostri- ter je vsako uro pričakovati iznenadenj. Italijani so zahtevali od naših oblast, naj se pogreb padlega poveljnika izvrši z vse- mi vojaškimi častmi. V mestu naj bi se izobesilo črne zastave ter naj bi se tudi dovolilo prisostvovati odposlanstvom iz Trsta, Zadra in ostalih okupiranih pokra- jin. Naša pokrajinska vlada je izjavila, da na to zahtevo ne more pristati, ker ne more prevzeti odgovornosti. Nato je ameriški admiral odločil, naj se padli poveljniki pre- pelje v Šibenik, obenem pa tudi ni dovolil svečanega pogreba begunca Miša.

LDU Split, 14. julija. Ameriški admi- ral je pozval vse ameriške vojne ladje, ki se nahajajo na Jadranskem morju, da pri- dejo v Split. Dosedaj sta dospeli bojna ladja »Olympia« in ena križarka. Včeraj se je ukinila blokada Splita. Danes je do- pel iz Zadra parnik »Adria«. Ker so ob- lasti naknadno dovolile svečani pogreb umorjenega begunca Miša, se vrše velike priprave, da bo spreved kar najbolj veli- časten. V mestu se zbirajo prispevki za sirote umorjenega. Do včeraj so nabrali 10.000 kron.

LDU Split, 14. julija. Italijani so sli- kali dogodke tako, kakor da so bili oni napadeni in da niso izpallili niti enega strela. V sled tega je komisija, ki sestoji iz ameriškega admirala in naših oblast, ugo- tovila, da so Italijani zelo mnogo streljali ter da so celo streljali z ladje »Puglia«, kar se vidi na ranah naših ljudi, ki so zado- bili rane vsled strelcev iz daljave.

LDU Beograd, 14. julija. »Balkan« piše o dogodkih v Splitu: Italijani nas od- krito izzivajo, oni hočejo, da se z nami vojskujejo. Ker pa hočejo, sprejmemo vrženo nam rokavico. Nad Zagrebom je že plul italijanski aeroplan. To je izzivanje vojne. Italijanski mornarji v Splitu so streljali na našo množico. To je že vojna brez napovedi. Pa naj se mi mogoče ome- jimo na brezplodne proteste, skupščine in govore? Zakaj naša vlada ne izjavi, da se po dogodkih v Splitu nahaja z Italijo v vojnem stanju? Drugega izhoda ni več, kakor da se da naši vojski povelje, da »junake iz Kobarida in Valone« vrže v Jadransko morje.

Rim, 14. julija. Nacionalistično italijan- sko časopisje zahteva radi splitskih dogod- kov energičnih odredb proti Jugoslaviji. Posamezni listi trdijo, da išče Jugoslavija pretveze za konflikt z Italijo. »Epoca« po- roča, da so v Italiji bivajoči Srbi dobili poziv, naj se vrnejo v domovino.

Razna poročila.

Tajna pogodba med Čehi in Jugoslovani.

Trst, 12. julija. Iz Rima se poroča: Javlja se, da se v kratkem sklene tajna pogodba med Čehoslovaško in Jugoslavijo. Pogajanja se vrše istočasno v Pragi in Beogradu. Gre za sporazum političnega, vojaškega in gospodarskega značaja, ki naj bi se sedaj »pravil v pravo obliko. Čeho- slovaški minister za zunanje stvari pride v ta namen v kratkem v Beograd, in sicer takoj po zaključku konference v Spa.

Sporazum glede Reke.

Trst, 12. julija. Iz Rima se poroča: V parlamentarnih krogih kroži vest, da vlada v najkrajšem času sklene z D'An- nunzijem dogovor, po katerem se bodo sedanji reški legionarji smatrali za redno laško vojsko in odpravi sedanja demarka- cijska črta med Reko in Italijo. Tako bi bila Reka dejanski sedež Italije.

Rusija sprejela pogoje za pogajanja.

LDU London, 14. julija. (Brezlično) Mi- nister Bonar Law je v spodnji zbornici na- znanil, da je sovjetska Rusija sprejela te- meljne pogoje za nadaljna pogajanja. Angli- ja je v sporazumu z ostalimi zavezniki Ru- siji predlagala takojšnje premirje.

Prodiranje grških čet.

LDU Pariz, 14. julija. (Brezlično) »Pe- tit Parisien« javlja iz Smirne, da grške čete prodirajo z veliko naglico v notranjost Male Azije. Čete Kemal paše bežijo in pušajo orožje in municijo.

Državlanska vojska na Kitajskem.

LDU London, 14. julija. (DKU) Iz Pe- kinga poročajo: Včeraj so se začele sovra- žnosti med obema strankama, ki se borita za nadvladje na Kitajskem.

Politične novice.

+ Nacionalistična Italija. V Italiji so gospodarske in politične razmere silno razrvane. Država je navezana na uvoz

vsega najpotrebnejšega za preživljanje ljudstva in za svojo industrijo. Na obojem je pa silno pomanjkanje. Ljudstvo trpi po- manjkanje, brez števila ljudi je brezposel- nih. Nemirno drgetanje gre skozi ljudske mase. Nezadovoljnost si daje duška v stav- kah in političnih demonstracijah. Državna oblast je že utrpela silno škodo na svoji avtoriteti. Ni več kos, da bi bila gonilna sila reda in miru. Ne vodi več, ampak je vojena. Vodio jo pa ekstremni nacionali- stični elementi, ki skušajo z nacionalno- imperialističnimi gesli razpaliti instinkte mase in jih obrniti na gotov cilj. Sijajna bodočnost, ki jo slikajo kot fato morgano nevednemu ljudstvu, naj omamlja trezen prevdarek, da ne vidi žalostne sedanjo- sti. Sedaj se je, kakor vse kaže, tem šo- vinistom zopet posrečilo, da so obrnili po- zornost mase od notranje razrvanosti in razpalili nacionalistične instinkte proti Ju- goslaviji. Žalostne reči nam poročajo dan- es iz Trsta, Nahujskone in razpaljena ma- sa dela zločine nad tržaškimi Slovenci in njihovim premoženjem, dela pa tudi zloči- ne nad Jugoslavijo in Italijo samo. Množi- ca je pred očmi oblasti in varnostnih or- ganov zažgala Narodni dom, demolirali so poslopja naših bank, napravili so narav- nost mednarodno hudodelstvo: navalili so na naš konzulat in ga devastirali. Nevar- na igra je to. Mogoče je s takimi divjanji začasno preslepiti ljudstvo in ga vpijaniti z omamljivim vinom narodnega šovinizma. Gotovo je pa to, da bo reakcija tem hujša, ko se ljudstvo zopet strezni. Tem žalost- nejše je pa dejstvo, da morejo taki blazni čini roditi v mednarodnem oziru le novo poostrešev in še večje sovraštvo. Laški listi, posebno tržaški nosijo velik del od- govornosti na žalostnih dogodkih pretek- lega ponedeljka. V poročilih o dogodkih hujškajo današnji tržaški listi še dalje, špe- kulirajo na laški šovinizem in podžigajo ljudske strasti proti nam. Lahki so slepi, svetovna vojska jih ni ničesar naučila. Zadnji dogodki pa tudi jasno govore, kakš- na usoda čaka naše brate, če bi jih usoda zadela, da padejo pod lahe. Če smo dose- daj z vsi resnostjo zahtevali samoodlobo narodov, moramo odsedaj tem odločneje klicati, tako dolgo, da bomo prepričali o naši pravici ves svet. Kakor z vsi odloč- nostjo obojamo tržaška divjaštva, ki so zahtevala tudi dve človeški žrtvi, ravno tako moramo slovesno povzdigniti glas, da se naj naše ljudstvo ne da izzivati in ohrani mir in hladno kri.

+ Dunajsko socialistično mestno go- spodarstvo. V živem spominu je še vsem vzorno mestno gospodarstvo, ki so ga vpe- ljali na Dunaju nemški krščanski socialci. Naj kdo misli o njih, kar hoče, dejstvo je, da so v kratkem času svoje vlade na Du- naju ustvarili brezštevilno vzornih naprav, izpremenili lice mesta z nasadi in vrtovi in napravili iz Dunaja šele oni pravo sve- tovnost mesto. Mestne finance so se kljub vsem tem investicijam držale v ravno- vesju. Socialisti so seveda pridno vpili, kritizirali in vse to obsojali. Na vsem tem gospodarstvu niso našli nič mrvice do- brega, delali so se, da znajo oni vse bolje gospodariti. Usoda jih je po polomu Av- strije vrgla na površje. Pri zadnjih občin- skih volitvah so dobili večino v svoje ro- ke in s tem prevzeli mestno gospodarstvo v svoje roke. V poldrugem letu svojega gospodarstva so privedli mestne finance na rob propada. Mestni primanjkljaj znaša že okoli 1300 milijonov. Mesto je na tem, da ne bo moglo s prihodnjim mesecem več plačati svojih uradnikov. Uradniki pa groze s štrajkom, ker jih mesto premalo plača. Imajo po večini skoraj polovico manjšo plačo kakor delavci. Pa tudi de- lavci groze s štrajkom, češ, da so tudi premalo plačani. »Arbeiter Zeitung« je nad posledicami tega gospodarstva svojih pristašev vsa iz sebe. Strah je nad ka- tastrofalno upravo socialističnih velmož. Kadar je treba v dejanju pokazati, odneha socialistična teorija. Kritizirati je lahko delo, dobra uprava težavno.

Dnevne novice.

— Proslava Petrovega dne v Belgra- du. Rojstni dan kralja Petra I. se je pro- slavil v Beogradu in širom ostale domo- vine na način, ki daleč prekaša sedanje slične svečanosti. V saborni cerkvi se je vršila svečana služba božja, ki se je udeležil prestolonaslednik Aleksander z mnogobrojnimi spremstvom. Blagodarjenju so prisostvovali tudi ministrski predsednik dr. Vesnić s soprogo, ministri, diplomatski in častniški zbor ter zastopniki oblasti. Po blagodarjenju je metropolit Dimitrije z ne- koliko besedami poudarjal pomen tega dne in prosil blagoslova za kraljevski dom. Iz cerkve se je vrnil kraljevič Aleksander na Terazijo, kjer je bil pregled čet bel- grajske posadke. Ko je kraljevič pregledal čete, so defilirale pred njim. Prestolona- slednik Aleksander je bil od prebivalstva na potu v cerkev, kakor tudi na povratku burno pozdravljan. Po vojaški svečanosti je prestolonaslednik Aleksander v spre- stvu svoje suite in s kraljevo gardo pred sanatorij na Vračaru, kjer je s spi- stvom na čelu garde v imenu svojega v

šenega pčeta in v svojem izkazu čast obolenemu vojvodi Živojnu Mišiču, ki so ga v nosilnici prinesli pred poslopje sanatorija. Istočasno so bile svečane službe božje v tukajšnji rimsko-katoliški cerkvi, evangelijski cerkvi, muslimanski džamiji in v sinagogah obeh obredov Mojzesove vere.

— Pri defileju pred prestolonaslednikom Aleksandrom je bil burno pozdravljen od občinstva tudi oddelek mornarjev, tako da je izgledalo, da je bilo odobravanje prirejeno z demonstrativnim namenom pred diplomatskim zborom, ki je stal nasproti pred prestolonaslednikom Aleksandrom. Tamkaj je bil tudi italijanski opravnik poslov in njegov ataše. Moglo se je opaziti, da ta dva nista ves čas defiliranja izpregovorila niti med seboj, niti z drugimi diplomati besedice, zlasti ko je defilirala oddelek naših mornarjev, ki je bil burno pozdravljen s klici: Živelo naše morje!

— **Prva promocija na ljubljanski univerzi.** Danes dne 15. t. m. ob 11. uri bodo v bivši deželni dvorani (deželni dvorec, I. nadst.) promovirani: gđ. Ana Mayer za doktorja filozofije in gg. Miroslav Kuhelj ter Pavel Suyer za doktorja prava. Gđ. Mayer je predložila kot disertacijo docela v kemičnem institutu univerze v Ljubljani dodelano znanstveno razpravo: »O učinkovanju formalina na skrob.« To je prvo eksperimentalno znanstveno delo naše univerze.

— **Črnošolce.** Medvedovo dramo v petih dejanjih ponovi Izobraževalno društvo v Komerdi v nedeljo dne 18. julija ob 3. uri popoldne. Vsi prijatelji vabljeni.

— **Gasilna društva po deželi obveščamo** da danes še nismo prejeli nikakega odloka, glede znižane železniške vožnje, upamo pa, da ta odlok dobimo pravočasno in ga bomo takoj objavili.

— **Za oslepele vojne invalide.** Pri celjskem bivšem dravskem gorskem topniškem polku se je svoj čas nameraval ustanoviti poseben invalidski fond ter se je v to svrhu nabralo 533 K. Radi razpusta tega polka in popolne likvidacije se je gornji znesek naklonil oslepelim vojnim invalidom. — Srčna hvala!

— **Splošna organizacija vojnih invalidov za slovensko ozemlje** s centralnim sedežem v Ljubljani pozivlja vse vojne invalide, vdove in sirote na izredni občni zbor, ki se vrši dne 18. t. m. v Narodnem domu v Celju ob 9. uri popoldne.

— **Toča.** V soboto jutraj, 10. t. m. je gosta in debela toča pobila polja in vinograde večji del viniške in preloške župnije. Posebno hudo je divjala po Ziljah. Ti imajo ves živež uničen. Ljudje zdihujejo in jokajo. Podpora je nujno potrebna.

— **Iz Radovice.** Dne 10. julija 1920 jutraj ob 7. uri je zopet potokla toča občinu Radovico. Najbolj so prizadete vasi Radovica, Bojanja vas in Radoše. Vasi Boldraž, Slamno vas in Krašnji vrh so deloma prizadete. Toča je uničila trtje, koruzo in še nepožeto žito. Padala je debela kot kurja jajca. Živina na peši je vsa stepena milo tulila. Od leta 1911. vsako leto tole toča po istem površju. Lansko leto je bilo vse v zemljo zabito. Letos zopet to zlo. Ubogo ljudstvo priča s svojimi bleidimi, upadlimi obrazi bedo lanskega leta. Sedaj je čisto obupano. Prosi se kaka pomoč od vlade.

— **Kočevje.** »Kočevska čitalnica« snuje svojo knjižnico. Odbor se je zato obrnil na vsa slovenska založništva, knjigarne in tiskarne ter na nekatera društva s prošnjo, da podare novoustavljajoči se knjižnici nekaj knjig iz svojih zalog. Tej prošnji so se doslej odzvali s prav lepimi darili knjižarna Krajčevih nasled., Leonova družba, Učiteljska tiskarna in Ribniška čitalnica. Bodi jim na tem mestu izrečena najiskrenejša zahvala! Obenem pa ponavljamo svojo prošnjo, naj bi tudi druga založništva pomagala s svojimi darili ustanoviti in pomnožiti prepotrebno slovensko knjižnico v Kočevju. Tudi mnogo čitalničnih članov je že podarilo precejšnje število knjig. Tudi njim iskrena hvala! Dne 23. jun. t. l. je priredila »Kočevska čitalnica« odhodnico svojemu marljivemu odborniku gosp. nadgeometru Vlad. Vrtelu povodom njegove premestitve v Ljubljano. Pri tej priliki se je nabralo za slovenske knjižnice na novoustavljanih slovenskih šolah, oziroma razredih po kočevskem ozemlju 430 kron, za »Kočevski dijaški dom« pa 140 kron. Vsem darovalcem in darovalcem najpristranejša hvala! Dne 30. junija t. l. je v gimnazijski risalnici predaval množično zbranim kočevskim Slovincem g. nadiučitelj Jos. Macarol iz Dravogradu o Koroški. Predavanje je bilo zelo zanimivo in je misel narodnega sveta za Koroško le odobrati, da je izvedel ta predavanje po širni Sloveniji ter tako zainteresiral najširše sloje za tisti del slovenske zemlje, za katerega se bo v bližnji bodočnosti bil hud glasovalni boj. Po predavanju izvoljeni »Koroški odbor« se je takoj in z vso vnemo lotil svojega dela ter je v ta namen priredil v nedeljo, dne 11. t. m. v prostorih gosp. Beljana prav dobro obiskano ljudsko veselico, katere čisti dobiček v znesku 5000 K se je poslal na Koroško. Nadvse marljivemu »Koroškemu odboru, osobito pozhrtvalno sodelujočim damam, vsa čast in hvala!

— **Iz ljubljanske okolice.** Gostilničarji v ljubljanski okolici imamo sladkorja kar preveč. Gostilniška zadruga je naročila za svoje člane veliko sladkorja, a ga ni dala članom na razpolago, dokler sladkorja ni bilo moč nikjer dobiti. Ko pa je cena sladkorja padla in še pada vsak dan, pride zadruga za zahtevo: »Vsak gostilničar mora vzeti 15 kg sladkorja po visoki ceni, sicer se bo sladkor prodal in diferenco bo moral plačati gostilničar.« Lepa je ta. Zakaj pa prej niste vedeli za nas, gospodje pri odboru zadruge? Zakaj pa se niso takoj obvestili vsi gostilničarji, da je došel sladkor, takrat ko še ni bilo sladkorja nikjer dobiti. Sedaj pa se dobi že pri vsakem kramarju in še mnogo ceneje. Zadruga je zato tu, da svojim članom koristi in jih varuje škode, ne pa zato, da bi jim škodovala.

— **Olepevalni odsek** se je ustanovil v nedeljo, 11. t. m. pri Sv. Gregorju. Glavna naloga odseka bo, olupšati bližnjo in daljnjo okolico dr. Jan. Ev. Krekove rojstne hiše, da bo ob priliki vzidanja spominske plošče spodobno urejeno.

— **Ministrstvo za pošto in brzojav** je odločilo z odlokom z dne 25. junija 1920. št. 20.835, da uživa poštni čekovni urad v Ljubljani prostost poštnine in vseh vsprejeto poštne pristojbine (priporočil) pri uradnem dopisovanju s strankami in obratno stranke s poštnim čekovnim uradom v Ljubljani. Ta prostost je razširjena na vse kraljestvo.

— **Umri** je na Dunaju dne 13. t. m. znani avstrijski zgodovinar dr. Henrik Friedjung v 70. letu starosti.

Ljubljanske novice.

lj Poroči se danes ob 11. uri v župni cerkvi sv. Jakoba gospod Drago Grabnar, sodni uradnik, z gđ. Kati Košarjevo. Bilo srečno!

lj Za prihodnji izlet Marijine kongregacije v Križankah so se članom poslale vprašalne pole. Ako bi kateri član zadevne okrožnice ne bil prejel, naj pride poje v Križanke ali pa v upravo »Slovenca«.

lj Sestanek zastopnikov vseh organizacij, ki sodelujejo v Mariboru, je danes ob pol osmih zvečer v Ljudskem domu, II. nadstropje. Ker gre za razdelitev in določitev referatov, prosimo, da se vsi zastopniki gotovo odzovejo.

lj Udeleženci mariborskega tabora iz Ljubljane se vabijo na razgovor v petek, 16. julija ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu (velika dvorana).

lj **Hišne posestnike** in ostalo prebivalstvo vabimo, da slede vzgledu mestne občine ljubljanske in tudi oni okrase svoja poslopja z zastavami ob priliki petdesetletnice Ljublj. prostov. gaslin. in rešev. društva, ki se bo obhajala v dneh 17., 18. in 19. julija 1920 in katere se udeležijo skoraj vsi slovenski gostje. — Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo.

lj **Spreved došlih gasilcev** se bo razvil v nedeljo, 18. julija 1920 iz Vodnikovovega trga. Pred Škofijo, Mestni trg, Stari trg, Sv. Jakoba trg, Breg, Turjaški trg, Gosposka ulica na Kongresni trg, kjer se bo vršila ob 10. sv. masa, nato se nadaljuje obhod po Selenburgovi ulici, Dunajski cesti, Sodni ulici, Miklošičevi cesti, St. Peterski cesti čez Zmajski most na Vodnikov trg, kjer bo razhod.

lj **Italijanska delegacija.** Voditelj tukajšnje italijanske delegacije gosp. H. da Canelli nas prosi, da objavimo v interesu prebivalstva nastopno: Vsi oni, ki želijo potovati v ozemlje, zasedeno od kraljeve italijanske vlade, morajo vložiti pri kraljevi italijanski delegaciji v Ljubljani pisмено vlogo in navesti ime, priimek, ime očeta, matere, kraj, dan in leto rojstva in kraj pristojnosti, ulico in hišno številko, kjer prebivajo in kamor želijo potovati ter razloge potovanja. — Vloge ni treba opremiti s kolkom, prosilci pa so naprošeni, da priložijo potrebne poštne znamke za eventualni pismeni odgovor. — Nadalje se sporoča, da so uradne ure italijanske delegacije od 9. do 13.

lj **Abst. krožek ljublj. učiteljskega.** Vse člane in članice krožka, četudi se ne udeležijo prekmurskega izleta, prosim, da se zanesljivo udeležijo sestanka v soboto 17. t. m. ob 18. uri v glasbeni dvorani. K sestanku prinesite tudi načrt izleta v Prekmurje in note za orkester. — Podpredsed.

Najnovejša poročila.

SEJA MINISTRKEGA SVETA.

LDU Belgrad, 14. julija. Včeraj so se pričeli ministrski sveti, da razpravljajo o uradniškem vprašanju, o vprašanju izvoza in o vprašanju izprememb v pokrajinskih vladah. Ako so tudi v kabinetu različna mnenja, vendar je upati, da pride ta teden do sporazuma.

Belgrad, 14. julija. Danes dopoldne ob 10. se je pričela seja ministrskega sveta. Nadaljevala se je razprava o središnji zadruzi. Vprašanje središnje zadruge ne bo povod kabinetski razpravi, ker se z ene in druge strani skuta doseči v tem pogledu spo-

razum. Dopustil se bo izvoz živil, ki bo stalno kontingentiran. Zapisnik prepovedanih živil za izvoz se bo revidiral. Ministrstvo za prehrano more dovoliti izvoz stare koruze do 31. decembra t. l. Izvozne funkcije bo opravljala, dokler se ne osnuje središnji zavod, centralna uprava. Dobitek centralne uprave mora biti čim manjši. Živila se bodo kupovala od kmetov z ozirom na svetovne cene. Za sedaj se pšenica ne sme prodajati pod 160 dinarjev, koruza ne pod 100 dinarjev met. stot.

Belgrad, 14. julija. Današnja ministrska seja se je morala prekiniti, ker so bili nekateri ministri pozvani k pregledovanju ladij, ki so bile svojčas zaplenjene od sovražnika. V Belgrad je došel angleški admiral radi razdelitve ladij na Savi in Donavi.

POKRAJINSKE VLADE.

LDU Belgrad, 14. julija. Politik Narodnega kluba je izjavil, da obstojijo še vedno težave glede sestave pokrajinskih vlad. Narodni klub je proti kandidatom demokratske stranke za podbanstvo, ki so dr. Arangelovič, dr. Tomljenovič in Svetislav Popovič. Ne protivi se pa kandidaturi dr. Rojca.

Belgrad, 14. julija. Na današnji ministrski seji se ni moglo razpravljati vprašanje o preosnovi pokrajinskih vlad. Vse pisanje demokratskega tiska, da more radi pokrajinskih vlad nastati kabinetska kriza, je pretirano. Demokrati so hoteli s temi vestmi doseči svoje osebne in strankarske koristi.

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

Belgrad, 14. julija. Jutri se vrši ob 4. popoldne seja narodnega predstavništva. Na dnevnem redu je ratifikacija mirovne pogodbe z Nemčijo. Nato se bo pričelo 2. čitanje volilnega zakona. Jaša Prodanović namerava postaviti nekoliko načelnih vprašanj, tako n. pr. o suverenosti konstituant, pri čemer bo zahteval poimensko glasovanje.

VPLIV ZUNANJEGA POLOŽAJA.

Belgrad, 14. julija. Zunanji položaj naše države v Albaniji in na Jadranu je vplival pomirljivo na naš notranji položaj. Demokrati so popustili od svojih pretiranih zahtev, tako da danes ne more biti več govora o kabinetski krizi.

VPRAŠANJE IZVOZA.

LDU Belgrad, 14. julija. Včeraj so imeli radikalci v stanovanju ministra za konstituant Stojana Protiča sejo, na kateri so razpravljali o vprašanju izvoza. Tudi demokrati so imeli sejo, na kateri so razpravljali o vprašanju kompromisa v tem vprašanju.

SPLITSKI DOGODKI.

LDU Belgrad, 14. julija. Povodom krvavih dogodkov v Splitu je stavil narodni poslanec Biankini vprašanje na ministrskega predsednika in na zastopnika ministra za zunanje posle, koliko časa namerava kraljevska vlada še trpeti na lastni zemlji izzivanja Italijanov in kakšno zadoščenje je zahtevala od italijanske vlade.

OBMEJNA KOMISIJA.

Belgrad, 14. julija. Naša država je določila posebno komisijo, ki naj bi uredila vprašanje meja s sosednimi državami. V komisijo je imenovan general Dušan Stefanovič. Komisija bo pričela svoje posle z določitvijo meja med našo državo in Nemško Avstrijo.

UGODNA ŽETEV.

LDU Belgrad, 14. julija. Minister za trgovino in industrijo je dobil od okrožnih uprav iz Srbije, Macedonije, Bačke in Banata podatke o žetvi, ki je zelo povoljna. V številkah kaže nastopen začasni rezultat: V Srbiji in Macedoniji ostane okoli 20.000 vagonov pšenice in koruze za izvoz. Bačka in Banat izkazuje 22.000 vagonov pšenice in 44.000 vagonov koruze. Od tega je potrebno 21.000 vagonov za pasivne kraje. Iz Hrvatske in Slavonije še ni podatkov. Slovenija, Dalmacija, Bosna, Hercegovina in Črna gora so pasivni kraji.

ODLIKOVANJE.

LDU Belgrad, 14. julija. Regent Aleksander je generalštabnega podpolkovnika Slavka Kvaternika odlikoval z redom Bele Orla.

NAPREDOVANJE ČASTNIKOV.

LDU Belgrad, 14. julija. Na Petrov dan je v naši vojski napredovalo 610 častnikov, ki so prej služili v avstro-ogrski vojski. Napredovalo je tudi 160 častnikov bivše srbske vojske. Rezervni častniki tokrat niso napredovali.

ZA URADNIKE V MACEDONIJI.

Belgrad, 14. julija. Ministrski svet je sklenil, da se uradnikom v Macedoniji računa 8 mesecev službe za 1 leto in da se jim celokupne plače povišajo za 35 %.

OBCINSKE VOLITVE V ZAGREBU.

LDU Zagreb, 14. julija. Zagrebški klub Hrvatske ljudske stranke je imel sejo, v kateri je sklenil, da se Hrvatska ljudska stranka ne udeleži naknadnih občinskih volitev v Zagrebu ter zahteva, da se raz-

pusti ves občinski svet in da se razpišejo volitve za vseh 50 mest občinskih svetovalec.

NAPAD ALBANCEV ODBIT.

LDU Belgrad, 14. julija. Po poročilih iz južne Srbije je četa Albancev, oborožena z italijanskim orožjem, prestopila na jugoslovansko ozemlje. Naše straže so jih zavrnila z velikimi izgubami za Albance. Iz Prizrena poročajo, da se tudi tam opazja neko gibanje.

POLJSKI PROSTOVOLJCI.

Varšava, 14. julija. Danes je korakal po mestnih ulicah prvi oddelek prostovoljcev. General Haller je dobil 50 milijonov mark na razpolago za vojaške namene.

PADANJE AVSTRILJSKE KRONE.

Dunaj, 14. julija. Vsled oddaje premoženja se pojavlja na borzi čimdalje večje povpraševanje po tujih valutah. Tečaj lejev in dinarjev je narastel za 30 točk, rublji za 23, marke za 12, dolarji za 8-50. Zdi se, da hočejo lastniki efektov zamenjati iste za tuje valute.

BORZA.

LDU Zagreb, 14. julija. Borza. Devize. (Vezane.) Berlin 155—160, Italija 0—409, London 0—265, Newyork 60—62, Pariz 530—540, Praga 143—150, Švica 1050 do 1175, Dunaj (nevezano) 36.50—38. Valute. Dolarji 60—61, avstrijska krona 39—40, rublji 122—125, francoski franki 560—0, napoleondori 280—282, nemške marke 170—175, romunski lei 166—176, italijanske lire 400—410.

Cerkveni vestnik.

c Kongreganisti višješolci pri oo. jezuitih naj se udeležijo danes ob 4. uri pop. pogreba svojega tovariša Ivana Černiča iz hiše žalosti Hrvatski trg 4.

Dijaški vestnik.

d Vse tovariše pozivljamo, da se v kolikor mogoče velikem številu udeležijo pogreba tovariša šestošolca Ivana Černiča. Zbiramo se na Hrvatskem trgu, odkoder se vrši pogreb danes ob 4. uri popoldne. Pokojni je bil vnet član SO in navdušen telovadec pri DO. Rodbini pokojnika, ki ji je smrt ugrabila že tretjega člana, izrekamo globoko sožalje. — SDZ.

Orlovski vestnik.

Rana smrt nam je ugrabila brata podnačelnika Ivana Černiča. Pogreb se vrši danes 15. julija ob 4. popoldne s Hrvatskega trga št. 4. Dijaki-Orli naj se zbero ob 11. uri v Ljudskem domu, da se pogovorimo o udeležbi pri pogrebu. Člani, ki imajo kroje, naj pridejo v kroju, drugi v civilu. Prosimo tudi druge bratske odseke, da se po možnosti udeležijo pogreba. — Bratje, pridite v velikem številu! Dijaki Orel.

Turistika in sport.

Wiener Sportklub v Ljubljani. V torek in sredo, 20. in 21. julija, vsakokrat ob 19. uri se vršita na prostoru Ilirije dve veliki internacionalni nogometni tekmi med prvimi moštvi Wiener Sportkluba in Ilirije. Wiener Sportklub je eden izmed najmočnejših dunajskih klubov ter je izmed 12 prvorazrednih dunajskih klubov v prvenstvenih tekmah dosegel tretje mesto. Preteklo soboto, nedeljo in torek je igral v Zagrebu proti Haški, Gradanskemu in Concordiji ter zmagal nad prvima vsakokrat z 4:1, nad Concordijo pa z 2:1. Vstopnina: sedež I. vrste 24 K, II. vrste 16 K, stojišče 10 K, za člane in dijake (toda le v predprodaji) 6 K. Predprodaja vstopnic (sedeži in navadna stojišča) se vrši od petka naprej v drogeriji Kanc, Židovska ulica in pri tvrdki Svetla, Mestni trg. Dijaka in članska stojišča se bodo dobivala le v predprodaji, in sicer pri blagajni na športnem prostoru Ilirije: v soboto od 17. do 20., v nedeljo od 11. do pol 13. ure in v ponedeljek od 19. do pol 21. ure, na dan tekme pa velja stojišče brez izjeme 10 K. Tekme se bodo vršile ob vsakem vremenu. (k)

Gospodarstvo.

g Nakup pšenice. Tehnična direkcija centralne uprave za trgovski promet z inostranstvom v Belgradu kupi 1000 vagonov pšenice samo v partijah po 30—40 vagonov. Ponudbe se sprejemajo od 15. do 20. julija t. l. do 12. ure. Razpis, ki vsebuje natančnejše pogoje, je interesantom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Aprovizacija.

a Teležje mese: »Novočevalnica za žlino in mast« v Ljubljani oddala je za v četrtek, petek in soboto, t. j. 15., 16. in 17.

Julija svoja teleta v razprodajo in sicer: Breclniku, Cuzaku, Ham Mariji, Janežu, Lebnu, Makovcu, Ocvirku, Prepeluhu, Selanu, Skrajnerju, Zajc Ivanu, Bizilju po 4 teleta; Ahlinu, Dolničarju Franc, Ham Matiji, Javorniku, Jesihu, Kastelicu, Kočarju, Kocjanu, Novaku, Petriču, Prezelju, Rihtar

ml., Rihtar st., Smoljanu, Škrjancu, Zgajnar Jožetu, Zgajnar Antonu, Zabjeku, Zupančiču, Krašovecu, po 3 teleta; Štrukelju, Sagmeisteru, Keber Jažetu in Keber Antonu po 2 teleta; Smetu in južni železnici po 1 tele, le Janežič dobil je 10 telet. Meso se bode prodajalo po 19 kron sprednje ter zad-

nje po 20 kron za kg. Vsaka stranaka dobi največ en kilogram mesa.

Izseljenci iz zasedenega ozemlja: Verc Gabrijela, Legović Ana, Švajger Anton, pošni podur, in Zlatič Josipina, ki so došli z zadnjim transportom v Ljubljano, naj

prijavijo svoje naslove posredovalnemu uradu za begunce v Ljubljani (glavni kolodvor).

Prodaja se: Velika preproga 7 m², ženski čevlji št. 36 dve krili, srebrni „Tafelaufsatz“, — Naslov pri upravnistvu „Slovenca“ pod št. 2841,

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh Vam je Fellerjev pravi Elza-Fluid! 6 dvojnatih ali 2 veliki specijalni steklenici 36 K. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 6 K.

Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza-izroglitice ga spravijo v red! 6 škatlic 18 K. — Omot in poštnina posebej, a najceneje! Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 134, Hrvatska.

Visokošolec išče za počitnice pri merne službe. Ponudbe pošlji „Služba 20“ na upravo „Slovenca“.

Voz na 4 peresih oljnate osi, je na prodaj. Naslov pove uprava lista pod št. 2828.

Trinadstropna hiša z dvoriščem ležeča ob vodi pripravnica za vsako obrt je na prodaj. Naslov pove uprava lista pod št. 2804.

Dva zidarska polirja — sprejmeta se takoj v trajno službo proti dobri plači. — Ponudbe naj se pošljejo takoj na upravo „Slovenca“ pod št. 2843.

ISČETA se 2 resna, poštna, kolikor toliko v gozd. stroki izurjena, ne premlada

lovska in gozdna čuvaja — Pismene ponudbe je nasloviti na oskrbnistvo graščine v Orteneku.

Išče se kuharica za boljše gostilno; ravno tam tudi dekla za vsa dela, samo z dobrimi izpričevanji, plača po dogovoru. Poizve se Rožna ulica št. 15.

S skladišča v Gradcu takoj dobavljivi po zelo ugodnih cenah. Izvozna dovoljenja preskrbimo sami.

Motorji na vrtilni tok 220 vollov

0,8 HP., 1,2 HP., 3 HP., 4 HP., 5 HP., 5,5 HP., 6,9 HP., 7,5 HP., 9,2 HP., 10 HP. Novi bakreni ovoji s 6 mesečno garancijo, kompletni. Drugi motorji na vrtilni in enakomerni tok, dinami, takoj dobavljivi s skladišča v Gradcu. Pravila električnih strojev. — Vsakovrstni električni instalacijski material. Zanesljivi zastopniki za SHS se iščejo. Odda se samozastopstvo. Priporočamo brzojavna vprašanja. Elektro-Motoren-Ges. m. b. H., Graz, Sackstrasse 22. — Brzojavi: „Elektresmutny“, Graz.

Pristne Herz-ove prima suhe

zimske-salami

dobavlja po najnižjih dnevnih cenah proti predplačilu po železnici ali pošti

Herz & Sin tovarna salam, Karlsdorf, Banat, Jugoslavija.

TRGOVEC

s 10.000 — 15.000 K jamstva, želi kako podružnico ali pomoč šefu. Pisma se prosijo na upravnistvo tega lista pod številko 2740.

PRIRODNI malinov sirup

z rafiniranim sladkorjem okuhan, se dobi po najnižji dnevni ceni v poljubni množini. Nadalje se dobe tudi ekstrakti za umetne soke itd.

Srečko Potnik, Metelkova ulica LJUBLJANA (poprej zaloga Mengiške pive).

Rimske TOPLICE

Najmočnejši zdravilni akrotovorec slovenske Štajerske, 36-2 do 37-5 stopinj C, deluje kakor Gasteinske Toplice itd. proti protinu, revmatizmu, ženskim in živčnim boleznim, slabostim, ranam, influenci in njenim posledicam. Blago sub-alpino podnebje, izvrstna oskrba, cene ugodne. Železniška zveza od Zagreba 3 ure, od Ljubljane 2 uri. Pojasnila daje na vprašanja brezplačno

Ravnateljstvo kopališča postaja RIMSKE TOPLICE.

Samostojni knjigovodja, s prakso, perfektno bilancist, vešč dvostavnega knjigovodstva, za veliko zadržno-gospodarsko podjetje se sprejme. Reflektanti zmožni stenografije in strojepisja imajo prednost. Istotam se sprejme **lesni strokovnjak**, zemanja, fakturiranja in odprave lesa ter vseh tozadevnih pisarniških del. Nastop in plača po dogovoru. Ponudbe s prepisi spriceval, navedbo dosedanjega službovanja in referenc je poslati do 25. julija 1920 na naslov: Dr. Anton Ogrizek, odvetnik, Celje.

Prodaja desk

Podpisano oskrbnistvo prodaja okoli 40 m³ smrekovih desk: 2 cm debele, 4 m dolge na kolodvorih v Grabštanju ali Zihpolje na Koroškem. Ponudbe naj se pošljejo do 25. julija oskrbnistvu grofa Goëss v Zrelcu na Koroškem.

Broj: 28366/G. — 1920.

Oglas.

Zagrebačka Direkcija državnih železnica (Minanovičeva ulica broj 12.) pozivlje sve one, koji bi željeli da nabave za željeznicu različiti potrebni materijal, da stave svoje oferte najkasnije do 30. jula o. g. 12 sati u podne u ekonomnom odjeljenju (soba broj 11).

Iskaz materijala, koji se ima liferovati, može se u pomeutom odjeljenju osobno dobiti ili zatražiti putem pošte.

U Zagrebu, dne 3. jula 1920.

Direkcija državnih železnica.

Pozor!

K. WORSCH - MARIBOR Gosposka ulica št. 10.

Veletrgovina z manufakturnim blagom. Priporoča svojo bogato zalogo po jako nižjih cenah.

Za vožnjo pripravljeni avto

novi in rabljeni, le prvovrstne znamke, takoj dobavljivi. — Autozentrale Sandler & Zickero, Graz, Keplerstrasse 36. Telefon 1336.

Državne železnice kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca Direkcija Zagreb.

Broj: 25098/G. — 1920.

Jeftinbeni poziv

za dobavo gorivog drva i drva za potpaljivanje.

Zagrebačka direkcija državnih železnica kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca raspisuje ovime ponovnu javnu jeftimbu (licitaciju) u svrhu osiguranja dobave gorivog drva potrebnog u godini 1920/21 i to:

a) u cjepanicama ili b) u oblicama, ili c) u ograncima, ili d) u kvrgama u ukupnoj količini od 170.500 m³ zatim ca. 770 vagona drva za potpaljivanje.

Na uredovnoj bjelici sa biljegom providjene ponuda imade se do 5. avgusta 12 sati u podne podnijati (ili putem pošte priposlati) odjelu ove direkcije za nabavu materijala i inventara.

Samo propisno izdane i na uredovnoj bjelici prema posebnim općenitim uvjetim sastavljene ponude će se raspravljati. Ove se bjelice i posebni i općeniti uvjeti mogu nabaviti kod odjela Direkcije za nabavu materijala i inventara (soba br. 11).

Ponude će se otvoriti i čitati u odjelu Direkcije za nabavu materijala i inventara dne 5. avgusta ove god. u 12 sati u podne. Na jeftinbenoj raspravi mogu prisustvovati i nudioci ili njihovi zastupnici.

U Zagrebu, mjeseca jula 1920.

Direkcija SHS državnih železnica.

Jarmenik

venecijanski na 4 žage se prodaja. Kje, pove upravnistvo „Slovenca“ pod št. 2792.

Strojepiska

izvežbana in zmožna slov. in nemške stenografije, dobi takoj službo. Začetna plača 1200 K. — Naslov pove upravnistvo tega lista pod št. 2794.

Bencin in vse avtomobilne potrebščine

Pnevmatika

Kolesa

za automobile, motocikle, kolesa za 40% v ceni nižana kolesni plašči od K 265 — zračnice od K 130 —

iz prvovrstnega švedskega jekla, mirovni izdelki in vse potrebščine

J. Gorec, Ljubljana Gospodarska c. 14.

Zlatorog milo

Je najboljša in najcenejša, dobi se povsod.

Izdeluje kristalno sodo, sveče in toaletno milo.

Prva mariborska tovarna mila v Mariboru.

GOSPODARSKA BANKA V LJUBLJANI

posluje začasno v prostorih Zadržne zveze, Dunajska c. 38/1.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.